

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Io. Freinsheimii Commentarii in libros svperstites Q. Cvrtii Rvfi

**Freinsheim, Johann
Curtius Rufus, Quintus**

[Argentorati], [circa 1639 oder später?]

Cap. 8

urn:nbn:de:bsz:31-103771

lib. 9. c. 7. n. 19. 20. 21. 23. 24. 26. & c. 8. n. 1. Comment. in Curt.

certum est ex eodem 78, 13, 3. Sic & Demetrii filium vocatum existimo, licet apud Plutarch. Demetr. cap. LXXIV. edant *Corrabum*.

SECVM FERRO DECERNERET) De duello videndus Camerar. subcif. 2, 20. & qui ibi citantur.

9, 7, 19. *GLADIO QVE*) Conuenientius *gladio quoque*, nisi istud *que* valeat *quoque*, vt obseruare visus sum in Tacito.

9, 7, 20. *OLEO NITENS, ET CORONATVS*) Luctatores, & pancratiaftra potissimum vnguebantur, non item pugiles, aut cursores, vt docet Mercurialis de arte gymnast. 1, 8. Faber tamen etiam pugiles ait inunctas gestasse vestes, sed non nisi ad subligaculum aut campestre, vocem vestis refert lib. 2. cap. 2. Agonistici. Nudum certe ait Dioxippum Curtius fuisse, nisi nudum exponas inermem comparatione Horratae. coronatus autem, veluti vel prioribus olim certaminibus victor, vel quasi certus de futura etiam cum Horrata victoria. De coronis multa Faber in Agonisticis. Raderus.

ARMATO CONGREDI NVDVM) Narrant tamen Polydamanta Scotustiam Pancratiaftra eo fuisse corporis robore simul & agilitate, vt leonem interficeret, & cum armatis nudus congrederetur. Eusebius λόγος πρώτος: Πολυδάμαντα Σκωτισταίῳ παγκράτειο νικήσας πῦρ ὄχι πρὸ Περσῶν βασιλεῦς γέγονε μὲν χροῖον λίοντι διαχράμενῳ καὶ ἀπλοισμῶν, γυμνὸς πολυμῶν, παμμεγέθης ὑπάρχειν καὶ ἀλκιμώτατῳ, lege; λίοντι διαχράμενῳ, καὶ ἀπλοισμῶν γυμνὸς πολυμῶν. Sic in catalogo Olympicarum, Olymp. 103. ὅς ἐν Πέρσῃσι παρῶν ὄχι γενόμενῳ λίοντι ἀντιεῖ καὶ ἀπλοισμῶν γυμνὸς κρητῶνισσοῦτο. Quibus confer Pausaniam lib. 6.

9, 7, 21. *LANCEAM EMISIT*) Sic apud Homer. Iliad. 3, 355. Menelaus in Paridem

- - - emisit longam lanceam.

Hic autem inclinatus est, & euitauit mortem nigram.

Adde supra 4, 6, 16. Dioxippus autem hoc inprimis callebat, quippe pugil: quorum præcipua ars, istum vitare non fuga, sed corporis inclinationibus & flexionibus. Scaligerum poet. 1, 22. & Cælium Antiq. Lect. 13, 30. inprimis autem Fabri Agonisticon, & de arte gymnastica Mercurialem inspice.

9, 7, 23. *TRISTIS SPECTAC. EVENTVS*) Hoc est, molestus & ingratus. Tristior autem re ipsa apud Tacitum H. 2, 68, 3. duobus militibus, altero legionis quinta, altero à Gallis auxiliaribus, per Iulianiam ad certamen luctandi accensis, postquam legionarius prociderat, insultante Gallo, & iis qui ad spectandum conuenerant in studia ductis; erumpere legionarij in perniciem auxiliorum, ac duæ cohortes interfectæ.

VEREBATUR) Vocem, ab aliis immerito reiectam, ex Mss. editisque vetustioribus reposui.

9, 7, 24. *AVREVM POCVLVM*) Eodem fere modo furti suspicio impacta Iosephi fratribus: tum Æsopo, & aliis apud Plutarch. in præcept. Reip. ger. cap. LXXVII.

9, 7, 26. *INDIGNAT. NON POENITENTIÆ*) Potius indignitate ficti in se criminis, quam vlla veri poenitentia commotum, necem sibi conscivisse. Aliorum explanationem haud admittunt sequentia; utique postquam falso insinulatum &c. eo enim cognito non mutauit priorem opinionem, sed confirmauit. Vtique enim cogitabat plus in pectore ingenuo posse indignationem, quam in polluto poenitentiam.

9, 8, 1. *MILLE TRIGINTA CVRRVS*) Valde mihi probabilis videtur Acidalii coniectura. CCC. erant currus, quos quadringi equi dicebant. Quæ delevi,

deleui, ait, è glossa puto irrupisse, sed glossa nec ipsa incorrupta. Fuerit & huic, & corruptioni eius origo talis. Ad marginem libri sui computarat aliquis & notarat numerum equorum, quot conferent, si quadriungi traxissent trecentos currus. Itaque scripserat: *Equi mille CC.* quot omnino existunt è multiplicatione. Mox deinde libratorum errore centenarii notæ in denarii, quod facile, & passim in aliis sæpissime factum conuersæ &c. Acidalii coniectura eo videtur fide dignior, quod lectionem hanc corruptam esse satis ex 9, 4, 15. supra constat: vbi ambabus hisce gentibus in vniuersum *nonaginti* tantum currus tribuuntur. *Quingentos* tamen Alexandro misisse tradit Arrianus 6, 3, 3.

9, 8, 2. *AD MANSVETVDINEM*) De domitis tigribus multa à nobis dicta ex Æliano, & aliis, ad XVII. epigramma Martialis lib. Spectac.

Lambere securi dextram consueta magistri

Tigris, ab Hyrcano gloria rara iuga.

De leonæ dictum etiam spectac. ep. 9. Et lib. 1. epig. 105. de omni fere generis domitis feris:

Picte quod iuga delicata collo

Pardus sustinet &c.

Sed tu Gesnerum consule, hæc omnia copiose pertractantem de animal. quadrupedibus. Raderus.

LACERTARVM) In Nyfa Indiæ monte Plin. 8, 39, 4. lacertas ait longitudine 24. pedum reperiri. Tradit etiam Gesnerus quædam ex Bellonio.

DORSA TESTVDINVM) Concharum, conchyliorum &c. tanta est varietas, vt prope innumeræ horum sint formæ & discrimina. terga horum, & cures, & testateæ operimenta Curtius vocat dorfa, quorum haud dubie ingens numerus est Alexandro collatus, vt regi admirationem mouerent. accedebat magnitudo & varietas testarum, de quibus toto lib. 3. copiosissime Vlysses Aldrouandus de Testaceis, vbi & iconas fere sexcentos testudinum & ostreorum expressit. Tu tantum Plinii 9, 10. locum de Indicis testudinibus inspicias. Raderus.

9, 8, 3. *HAVD PROCVL AMNE*) Indo ex Curtii sententia, iam Hydaspæ & Aceline aucto, vt supra 9, 4, 1. docuerat. Sed Arrian. 6, 3. (cui facile hic subscribas) per amnem Hydraotem à Mallis nauigasse, donec veniret ad confluentem Acefinis & Hydraotis, tum perrexisset donec ad Indi & Acefinis confluentem appelleret. Raderus. Res secundum Arrianum ita habet. Hydraotes Acefini miscetur. eo subuectus Alexander locauerat castra: deinde expeditionem in qua ad periculum mortis venit, suscipiens, secundo amne defluxit in Acefinem, qui Mallos alluit, ibi cum ex vulneribus mortuus crederetur, veritus ne in castris ad Hydraotem tumultus existeret, eo nauigauit. Sed hæc interim facta Curtius iam percurrit, aut præterit: persequiturque Alexandri nauigationem per Indum flumen. in quo nihil dissentit ab Arriano: nam ille 6, 3, 9. ait Craterum in ripa Indi iussu incidere.

IN FINES MALLORVM) Nam omnia antehac gesta apud Oxydracas Curtius acta docuit, cum, vt monui, alii apud Mallos facta affirmarint. Raderus. Rectius tamen scripsisset *per fines*. iam enim supra 9, 4, 15. in regionem Oxydraciarum Mallorumque peruenisse scripsit.

9, 8, 4. *SABRACAS*) *Abastanos* Arrian. 6, 3, 6. appellat. *Sambestanos* Diodor. 17, 102. qui de his plura. Raderus. Nominat quidem eo loco Arrian. *Abastanos*, sed vt potius de alia gente loqui videatur. Bongarsius ad Iustin. 12, 9, 3. non dixit emendandum in Curtio *Sudracas*; minus hunc locum respexit; sed sup. 9, 4, 15. pro *Oxydracis* in suis exemplaribus *Sudracas* reperit. Nam ita multi codices præferunt.

lufir

l'usit ergo operam Vir Doctus, qui vel Bongarsium reprehendendum sibi putavit, vel in Curtio aliquid mutandum. Illud enim certum est fieri non debuisse; hoc debuisse, incertum est.

SEXAGINTA MILLIA) Recte sic emendavit Raderus, ex ipsa ratione, & auctoritate insuper Diodori 17, 102.

9, 8, 5. *TERRITI NOVA FACIE*) Quam auxit & velorum versicolorium aspectus. Nam, ut ait Plinius 19, 1, 21. *Tentatum est tingi linum quoque, & vestium insaniam accipere, in Alexandri Magni primum classibus, Indo ante nauigantis, cum duces eius ac praefecti (in) certamine quodam variassent insignia navium: stupueruntque litora statu versicoloria implente.*

9, 8, 8. *ALEXANDRIAM*) Testes Siculus 17, 102. & Arrian. 6, 3, 9. Raderus. Idem Arrian. 6, 3, 7. aliam ab eo conditam scripsit, ad confluentes Indi & Acelinis, quae huc non pertinere videtur. Haec enim, ut ille ait, in Sogdis fuit exstructa: quos Diodor. 17, 102. *Sodras* videtur appellare. quod notandum; ne quis urbem hanc ex numero earum putet, quas in Sogdiana condidit Alexander, supra 7, 10, 15. Adde & Solin. cap. LXXII. Plin. 6, 16.

EORUM QUI MUSICANI) Scribe *fines*, qui *Musicani* appellantur. & mox, *finibus* *Musicani* deinde in *ditionem* *reductis*. Non enim gentis nomen est *Musicanus*, sed regis. Non inquam *Μουσικων* sunt populi, sed in *Μουσικων* *πρωταρχων*. *Fines* *Musicani* dixit, quod Arrianus 6, 3, 10. *ἡ δὲ Μουσικων ἰσχυροτατων*: Diodorus 17, 102. *ἡ δὲ Μουσικων ἡγετων*. Strabo lib. 15. p. 488. simpliciter *ἡ δὲ Μουσικων*, & semel etiam *ἡ δὲ Μουσικων ἡγετων*. Ex quibus dubitari non potest, quin duo haec Curtii loca inscitia correctorum sint contaminata. Quae res etiam labefactat speciosam Rubenii lectionem quam mox proponemus. Infra tamen num. 16. legitur *Rursum* *Musicani* *desceerunt*. ut haeream an ipsi potius Curtio sit imputandum hoc *παρομοιωσιν*.

9, 8, 9. *TERIOLTE*) Hic *Tiryestes* est Arrian. 6, 3, 8.

9, 8, 10. *IURE AMPLIORIS IMPERII*) Rubenius supra ad 8, 4, 21. locum hunc ita retulit: *iure amoris, amplioris imperij donatus est finibus. Musicanis deinde in ditionem reductis &c.* Verum siue coniectura haec est, siue cuius codicis scriptura, adferri ei non possum, quia ut modo occupavi dicere, populi isti non dicuntur *Musicani*, primo casu pluralium numeri, sed secundo singularis, *Musicani* videlicet regis subditi, deinde sane vix placeat istud *iure amoris*, & multo rectius magisque mafcule sonat *periodus*, si cum vulgari distinctione sic concipias: *iure amplioris imperij donatus est*. taceo quod si de iure amoris dicturus fuisset, priori membro, ubi de absolute agitur, potius inferturus fuisse videatur.

PRÆSIDIUM IMPOSUIT) Arce in eius vrbe exstrui iussa. Arrianum vide 6, 3, 12. Alii absurde, *imperium imposuit*.

9, 8, 11. *OXYCANVS*) Sic etiam Arriano 6, 3, 13. vocatur. Aliis Curtii editionibus cum Siculo 17, 102. & Strabone lib. 15. *Porticanus* ubi vitio typographico, non certe ex versione, quae nec Casauboni est, legitur *Porticam terram*, pro *Porticani terram*.

9, 8, 12. *MISIT LEGATOS*) Eodem fere modo Eretria à Quintio capitur, apud Liu. 32, 16, 19.

9, 8, 13. *DIRVTA ARCE*) Sic reposuerunt pro *dirupta*, quae quidem saepe scio confundi: hic tamen inclino, ut legatur, *dirupta arce*.

SABI REGIS) *Sambum* appellat Arrian. 6, 3, 14. Fuit *Sambus* etiam Indiae fluvius Arriano Indic. 1, 11. à quo terra & rex fortasse nomen traxerunt. Plura Siculus 17, 102. de rege *Sanbo*. Plutarch. cap. 112. *Sabbam* appellat, Iustin. 12, 10, 2. *Ambigierum*,

Comment. in Curtium. lib. 9. cap. 8 num. 14. 15. 16. 17. 18. 20.

bigeron, Orof. 3, 19. *Ambiram*. Raderus. Corruptum hoc nomen apud Strab. lib. 15. Ad ipsam vero iam *Patalenam Muscani* terram dicunt, & *Sabuz* & *Sindonaliam*. *κρη τῆς Σαβύης τοῦ Σινδοναλίου*. vbi Eruditissimo interprete *Sabuz* terra videtur esse quam Diodor. 17, 102. appellat *τῆς χερσὸς τῆς ὀτιουαλοῦσιαν Σαμωσάσις*. Nequicquam. Sed legendum in Strab. *κρη τῆς Σάβου, τῆς Σινδοναλίου*. vel ex Arriano 6, 3, 14. *τῆς Σινδοναλίου*, ea enim vrbs caput erat istius regionis. *Sabum* ergo Strabo vocat hunc, vt Curtius, in quo tamen mox num. 17. etiam *Samus* est.

9, 8, 14. *SIMILE MONSTRI VISVM*) Quintilian. Declam. 255. *cuniculos fodere, & per oculos specus ingenti labore exhaustis terris in median subitis emergere ciuitatem*. Curtianis autem confer hæc ex Claudiano de raptu Profer. 2, 167.

*Ac velut occultus securum prodit in hostem
Miles, & effossi subier fœdamina campi
Transili inclusos arcana limite muros,
Turbaque deceptas victrix erumpit in arces,
Terrigenas imitata viros*

De cuniculis vide supra ad 4, 6, 8. Vegetium hic addimus 2, 11. vt etiam *cunicularios* haberent, qui ad morem *Bessorum*, ducto sub terris cuniculo, murisque intra fundamenta perfossis, impronisi emergerent ad vrbes hostium capiendas. vbi forte, pro *Bessorum*, substituendum *fossum*, aut aliud quid. certe à *Bessis* rationem ducendorum cuniculorum didicisse Romanos, ludicrum esset dicere. sed nihil hic affirmo: nec enim otium est ista diligenter excutiendi. Ceterum aliquid simile habent ista *Flori* 2, 16, 14. *quasi enata subito classe erupit*. vbi monui hoc loco legendum: *urbem cuniculo cepit*. Id barbaris & c. reddito pronomine, quod idem in præcedentis voculæ sine sonus absorbuerat. Apud *Hirtium* de bello Gall. 8, 43. in obsidione *Vxellodunensi*: *ad postremum cuniculis venæ fontis intereise sunt, atque auerse. quo facto repente fons perennis exhaustus tantam atulit opulantis salutis desperationem, vt id non hominum consilio, sed deorum voluntate factum putarent*.

9, 8, 15. *OCTOGINTA MILLIA*) In Curtianis exen. pluribus inter se collatis, & *Diodoro* 17, 102. ita scribendum credidimus *Radero*.

9, 8, 16. *PITHON*) *Arrian*. 6, 3, 15. *πυθωνα* vocat. quem supra num. 9. earum regionum *Satrapam* constitutum fuisse dixerat. rectius tamen apud eundem *Indic*. 3, 11. scribitur *Pithon*, *πυθων*. quomodo & alius appellatur. *Alia* edit. *Curt. pessime, Phylon*. *Diodoro* 18, 39. est *Πυθων*.

IN CRUCEM SPBLATO) *Arrian*. 6, 3, 16. *κρη τῶν κρουσῶν κελύφῃ*. interpretes, *laqueo suspendi iubet*. Verum *Lipius* de *Cruce* cap. 4. vertendum fuisse docet: *crucifigi iubet*. Sic apud *Photium* pag. 215. accipio vocem *κρουσῶν*.

9, 8, 17. *OPPIDVM*) *Harmatilia* dictum *Diodoro* 17, 103.

QVA ITER IN REGNVM) Non capio. forte *quaternum regnum* erat *Sami*. vt velit supra etiam. *Indum* accoluisse *Sami*, vel *Sabi*, vt antea vocauit, subditos, deinde interiectis, vt fit, aliorum *Dominiis*, hic denuo regnum *Sami* fuisse. Ita sup. 7, 7, 4. *qua Bactria sunt*. Alii satis audacter mutant: *quod in regno erat Sami*.

9, 8, 18. *AGRIANOS MOENIA SVBIRE*) *Leuis* armaturæ equites, sed expeditos, vt hodie *Pannoncs* seu *Vngari* sunt, videntur *Radero* fuisse. Sed mirum si equites iussi sunt *moenia* conscendere, hoc enim vox ista, *subire*, notat. sed supra quoque diximus, *pedites* fuisse *Agrianos*, quod vel vnus *Arriani* compluribus locis euidētissime probari posset.

9, 8, 20. *VENENO TINXERANT GLADIOS*) *Acri*ter inuehitur *Plin.* in eos, qui *venenis* ad hominum exitium abusi sunt, quasi non fat multæ ad

Ttt

interi-

interitum hominis viæ sint. nullam feram alieno veneno pugnare. & Ouid. Trist. 3. 10. de Sarmatis seu Getis queritur:

*Pars cadit humanis misere confixa sagittis ;
Nam volucris ferro inextinguibile virus inest. Et 5, 77.
In quibus est nemo, qui non corymbon, & arcum,
Telaque vipereo lucida felle gerat.*

Et de Ponto 1, 2.

*Qui, mortis sacro geminent ut vulnere caussas,
Omnia vipereo spicula felle linunt. Radcrus.*

Adde Orosium 3, 19. f. ex Iuliano 12, 10, 2. Hinc etiam Toxicum vocabulum ortum, quasi sagittarii veneni, præter Dioscoridem, Paul. Æginetam, Ætium &c. à Stephano in ea voce citatos, Festus, ut à Scaligero restitutus est, asserit. Lucan. 8, 303. de Scythis:

*Spicula nec solo spargunt sidentia ferro ;
Sividula sed multo saturantur tela veneno :
Palmera parva nocens, satumque in sanguine summo est.*

velut explicans quod dixerat 3, 266. - - - tinxere sagittas Errantes Scythiæ populi -
Adde Ælian. 9, 15, 9. Leonis Tactica cap. 18. tmemate 108. de Sclavis: sagittas habent veneno imbutas efficacissimo. Nisi enim, qui plagam accepit, vel theriacam bibat, vel aliud aliquod salutare præsidium, vel statim plagam omnem præcidat, ne latius serpat, universum corpus pereat necesse est. Eiusdem capitis tmemate 138. quo loco de Saracenis: Nam (necessario exprimens hæc particula) equi (Saracenorum) si pereant sagittis, & maxime (sic verto) veneno imbutis, aut simul intereant, qui eis rebuntur; aut veneni vim scientes aufugient antequam percussantur. Præsupponit ergo, Christianis quoque licitum, certe solitum, sagittis venenatis uti. Ex Ælian. hist. anim. 6, 18, II. patet, Indos venenatis telis etiam in venatione vsos. Idem de Elephantophagis Libycis prodit Agatharchides excerptorum apud Photium cap. 25. Baiuvariorum Leges tit. 3. l. 6. XII. fol. componere iubent, si quis cum toxicata sagitta alicui sanguinem fuderit. Didicisse hoc homines à vespis autumat Ælian. hist. an. 5, 16, quæ in viperam quam mortuam perspexerint involantes, veneno aculeum imbuunt (quasi Plinium supra citatum falsi consuetudine) unde mihi homines disciplinam, non eam quidem bonam, veneno inscisciendi sagittas hausisse videntur: cuius in Odyssæa Homerus meminit his verbis:

*Pharmaca moriferas quærens ex ære sagittas
Vt lineret - - -*

Ac sano Hercules Hydra veneno iacuta tinxit, sic vespa viperina acerbitate aculeos insciscunt. Adde eundem 9, 15, 2. & de Hercule Pausan. in Corinthiac. Agatharchides de mari rubro 1, 7. apud Photium: in summa arundinis parie pro ferro oblongum figura lapidem ponunt, fumibus constrictum, acutum supra modum, venenis vero moriferis tinctum. Apud Plin. 6, 29, 21. Arabes Ascite appellati, piraticam exercent sagittis venenatis. Morem illum nec dum exolescere apud Indos, argumento est quod Pontanus Amstelodamens. 2, 24. scribit Anno Chr. 1595. Batauis ad Bantam accidisse: Nostrorum haud pauci sagittis illis venenatis icti, nisi carne & cute in totum excisa, curari potuerunt. & mox: vbi de Bali insula: armigeros regio prælongas hastas pugionesque flammiformes inauratos habuisse; & cannas, ex quibus sagittas essarent cuspidæ venenatas. Item de armis Bantensium: Arma sua poliunt toxicoque plerumque in hunc finem insciscunt, ut vulnera lethalia percussis inferant. Apud Reineccium, in histor. Henrici Leonis ex supplemento Arnoldi cap. 4. Seruii tela habent toxicata, & quicquid vulneraverunt, mortem euadere non potest. De Strychno scribit Plin. 21, 31, 3. Hoc est venenum, quod innocentissimi auctores simpliciter doxyconion appel-

Comment. in Curtium. lib. 9. cap. 8. num. 21. 23. 24. 26. 30.

appellauerit, ab eo, quod cuspides in praeliis ingerentur illo passim nascente. Passim venenatis sagittis vsu sunt Indi & alii nuper. Vide Asiam di Barros.

9, 8, 21. *INTACTVS EVASERAT*) Necessario inferes, intactus tamen inuaserat, Acidalius. Vix assentior.

9, 8, 23. *SANGVINE CONIUNCTVS*) Eadem de re Pausanias in Atticis disertius explicans, nomine Lagi, re Philippi filium fuisse dicit, propterea, quod Arsinoë mater iam è Philippo grauida, Lago tradita esset: qui quidem Lagus & eam ob causam exposuisse Ptolemæum postea videtur, vt narrat Suidas. Contra Iustin. 13, 4, 11. è gregario milite, ab Alexandro tantummodo virtutis causa prouectum refert. Libenter iis assentimur, qui à Philippi familia haud alienum censent. Quod totum etfi Theophilus Antiochen. lib. 2. ad maternam profapiam restrinxit, tamen nihil vetat, vt simul in Pausaniæ & Curtii placitis acquiescamus. Estque hinc forte, quod Theocritus Idyll. 17. Alexandrum Magnum & Ptolemæum generis conditores Herculem & Hyllum habuisse scripsit. Tametsi ipse Ptolemæus Lago patre se genitum credi maluerit: vnde & posteri Lagidarum nomen retinuerit. Reineccius in regno Ægyptio Lagidarum. Hinc apud Propert. 3, 10, 40.

Vna Philippeo sanguine adusta nota

dicitur Cleopatra. Lagum vero non valde nobilem fuisse, argumento possit esse quod Plutarch. de ira cohibenda cap. 16. narrat: *Ptolemæus grammaticum ob insciam subsannans, interrogabat quis Pelei fuisset pater? respondit ille, Tu prius dic, quis Lagi fueris pater? id diciturum obscuritatem generis regi exprobrabas.*

ET PACIS ARTIBVS) Acidalius mallet sed pacis artibus: aut nec militia quam pacis arti. ego vulgatam satis fero. Par fere encomium P. Licinii apud Liu. 30, 1, 3. Syllæ apud Sallust. Iugurth. 96, 1. Ælian. 12, 16. Alexandrum Ptolemæo scribit inuidisse, fuisseque offensum illius *non dicitur*. quod de dexteritate ingenii solertiaque potius, quam aut de prosperitate eius, aut comitate interpreter. Vide etiam quæ notat Gruterus ad illa Liuii 1, 34, 13. de Tarquinio Prisco: *fortunam benigno alloquio, comitate inuitandi, beneficiisque, quos poterat, sibi conciliando, adiunabat.*

9, 8, 24. *SVORVM*) Forte eorum. Sebifius. Illud rectius.

QVAM REGIS) Scio quid velint dicere. Sed si recte examines, nihil opus esse deprehendes. Credo fuisse regi. Cum eò Macedonas certasse in Ptolemæum cura. Cum autem exponat regis sollicitudinem pro Ptolemæo, satis etiam intelligitur, quanta reliquorum fuerit.

9, 8, 26. *PER QUIETEM VIDISSE*) Idem Cicero de diuinat. 2, 66. Strabo lib. 15. Iustin. 12, 10, 3. Oros. 3, 19. omnium clarissime Diodor. 17, 103. Raderus. Apud Ciceronem aliquot similia somnia memorantur, & de eorum natura disputatur. Eundem Alexandrum imaginatum esse Cassandrum poculum venenatum sibi miscentem tradit Valer. Max. 1, 7, 2. ext. Multa similia apud Patricium de regno 5, 8. Vide in primis cap. 46. Tertulliani de anima. vbi inter alia: *Reuelantur & honores & ingenia per quietem, præstantur & medela &c.*

HERBAM) Di Barros in Asia Decad. II. lib. VI. cap. IV. fere similem historiam de herba refert, cuius vel vnum folium commanducatum feruet vulneratos sagittis venenatis, pulchro epiphonemate addito: *costi marauigliosa è la natura nell' antipatia delle cose, che non lascio alcuna senza rimedio, ne lo nise troppo lontano del suo contrario, se noi il sapessimo conoscere.*

9, 8, 30. *DEFLVXIT AD INSVLAM*) Dicitur Cillulam [immo Cilluta pluraliter] vt Arrian. 6, 3, 27. habet; vt Plutarch. cap. 115. Scillustin vel Psilustin. Loccenius. Ego putabam Cilluta nomen esse insulæ, quam infra 9, 9, 8. designat.